

Folkebibliotekerne og det samarbejdende biblioteksvæsen - om centralbibliotekerne...

Repræsentantskabsmøde d. 22. november 2022

Der er seks centralbiblioteker i Danmark

Folkebibliotekerne og det samarbejdende biblioteksvæsen

”§ 8. Staten fremmer samarbejdet i biblioteksvæsenet og virker for, at brugerne gennem folkebiblioteket har adgang til de statslige og statsstøttede bibliotekers materialer, jf. §§ 9-18.”

CENTRAL
BIBLIOTEKERNE

Herning Bibliotekerne

Der er seks centralbiblioteker i Danmark

Centralbiblioteksfunktionen er beskrevet i Bekendtgørelse af lov om biblioteksvirksomhed §9-12, hvor det bl.a. fremgår at

- Centralbibliotekerne virker som overcentral for folkebibliotekerne ved at søge at fremskaffe materiale, i det omfang folkebibliotekerne ikke selv råder over materialet
- Staten afholder udgiften til centralbiblioteksvirksomheden via de årlige finanslove.
- Kulturministeren indgår en aftalen med de kommuner hvis folkebibliotek varetager opgaven
- Aftalen kan blandt andet vedrøre opgaver, der tager sigte på regional samordning inden for et afgrænset geografisk område og på at styrke den faglige kompetence i bibliotekerne.

Finansloven

”Tilskud til biblioteksformål” (21.31.03.65)

Heraf til de seks centralbiblioteker i 2024: 73.369.404

CENTRAL
BIBLIOTEKERNE

Herning Bibliotekerne

Folkebibliotekerne og det samarbejdende biblioteksvæsen

... når vi deler vores samlinger med hinanden

Det sammenhængende biblioteksvæsen – fjernlånsamarbejdet – **HELT UNIKT!**

1. I 2023: interurbanindlån til folkebibliotekerne udgjorde **1.431.687 materialer**
2. Over tid – interurbanindlån fylder mere i hos FB ift. det samlede udlån i alt.
3. Heraf står centralbibliotekerne for knap **60%**

CENTRAL
BIBLIOTEKERNE

Herning Bibliotekerne

Folkebibliotekerne og det samarbejdende biblioteksvæsen

Centralbibliotekerne opgave for folkebibliotekerne fsv. materialeforsyning til borgerne

- Centralbibliotekerne indkøber de materialer som folkebibliotekerne ikke selv råder over (defineret som overbygningsmaterialer) – både fysiske og digitale materialer
- Centralbibliotekerne stiller hele sin samling til rådighed for folkebibliotekerne gennem lånesamarbejdet – og står først i lånevejene.

CENTRAL
BIBLIOTEKERNE

Herning Bibliotekerne

Foto: Christopher Egeberg (Flip)

Folkebibliotekerne og det samarbejdende biblioteksvæsen

Centralbibliotekernes øvrige opgave for folkebibliotekerne

- Tager et ansvar for at løfte strategiske dagsordner ind i vores ledernetværk
- Driver større udviklingsprojekter og etablerer partnerskaber inden for de områder, som Kulturministeren udpeger
- Driver mange regionale og nationale aktiviteter for ansatte på folkebibliotekerne, der har til formål at opkvalificere mhp. at sikre et ensartet tilbud og serviceniveau på tværs af kommunegrænser
- Løfte samfundsrelevante dagsordner ind i vores fælles strategiske rum
- Vi agerer infrastruktur på folkebiblioteksområdet

ANBEFALINGER FOR DE DANSKE BIBLIOTEKERS LÅNESAMARBEJDE

Bliv uddannet læseguide –
2-dages kursus i Guidet
Fælleslæsning (Øst)

CENTRAL
BIBLIOTEKERNE

BIBLIOTEKERNES
VISION
FOR FREMTIDEN
MED KUNSTIG
INTELLIGENS

Herning Bibliotekerne

Centralbibliotekerne 2025-2029

”...skal i perioden 2025-2028 anvende i alt **fem millioner kroner mere årligt** til bl.a. bøger til gavn for borgere i hele landet”

”Centralbibliotekerne skal i de næste fire år fungere som **regionale læsecentre**, der hjælper landets folkebiblioteker, folkeskoler og andre aktører til at skabe læseglæde. Læsecentrene skal skabe og formidle redskaber til at styrke læsning direkte til biblioteker, forældre og relevante institutioner, så især flere børn og unge får lyst til at læse.”

”Endelig skal centralbibliotekerne gøre en særlig indsats for **digital dannelse** – for både børn, unge og voksne. I samarbejde med bl.a. Center for sociale medier, tech og demokrati og aktører fra folkeskoler og uddannelser, skal centralbibliotekerne udvikle, formidle og tilbyde undervisningsløsninger, som f.eks. understøtter borgernes viden om informationssøgning, kildekritik og fake news.”

**CENTRAL
BIBLIOTEKERNE**

Folkebibliotekerne, Centralbibliotekerne og det samarbejdende biblioteksvæsen fremadrettet...

- Centralbibliotekerne kommer til at **indkøbe flere materialer**, der stilles til rådighed for borgere i alle kommuner – udvide materialeroverbygningsdefinitionen – konkret 70% sammenlignet med 60% af bevillingen.
- Centralbibliotekerne kommer sammen med folkebiblioteker til at arbejde som kraftcentre inden for to områder, der udfordrer på et samfundsniveau:
 - **Læsning**
 - **digital dannelse**

Spørgsmål eller kommentarer?

Anne Juhl Nielsen

Leder af centralbibliotek og udvikling, Herning Bibliotekerne

bibajn@herning.dk

CENTRAL
BIBLIOTEKERNE